



## VIÊM GAN SIÊU VI B NHỮNG ĐIỀU BẠN CẦN BIẾT



SOS HEPATITES



Sức khỏe là vò giá  
Hay để Bệnh Viện FV chăm sóc bạn!



Nằm trong quần thể không gian  
xanh, sạch, đẹp tại khu đô thị mới Phú  
Mỹ Hưng, Bệnh viện FV được thiết kế như  
một bệnh viện hiện đại của Pháp, thực sự là  
nơi chăm sóc sức khỏe lý tưởng.

Với trên 30 chuyên khoa, 220 giường bệnh cùng  
các trang thiết bị tiên tiến và đồng bộ, đây là một  
trong những bệnh viện hàng đầu, đạt tiêu chuẩn quốc tế  
tại Đông Nam Á, cung cấp tất cả các dịch vụ y tế từ  
khám, chẩn đoán đến điều trị nội và ngoại khoa.  
Phòng điều trị nội trú rộng rãi, sạch sẽ, được trang bị  
truyền hình cáp, điện thoại trực tiếp, phòng tắm nóng và  
lạnh, chuông gọi điều dưỡng... Có nhiều loại phòng để  
bệnh nhân lựa chọn: phòng đơn, phòng đôi, phòng VIP, phòng thương hạng. Các bữa ăn  
ngon miệng được phục vụ tận nơi, thực đơn đầy đủ dinh dưỡng, tuyệt đối đảm bảo vệ sinh  
an toàn.

Khu vực chờ khám tiền nghỉ cùng với các dịch vụ theo tiêu chuẩn khách sạn 5 sao như  
quầy lễ tân, café tiễn sân bay, nhà hàng tự chọn, các điểm truy cập internet, miễn phí dịch  
vụ wi-fi, truyền hình cáp, máy rút tiền tự động, xe buýt đưa đón miễn phí từ trung tâm thành  
phố đến bệnh viện, đem lại sự tiện lợi và an toàn cho bệnh nhân.

Khoa Tiêu Hóa & Gan Mật Bệnh viện FV chẩn đoán và điều trị hầu hết  
các bệnh thường gặp về tiêu hóa và gan mật. Để biết thêm thông tin hoặc  
để được giải đáp thắc mắc, vui lòng liên lạc với chúng tôi qua số điện  
thoại (08) 411 3466, hoặc (08) 411 3333, máy nhánh 1234.



HAUTE AUTORITÉ DE SANTÉ  
Bệnh viện FV - Bệnh viện đầu tiên tại Việt Nam  
đạt chứng nhận chất lượng quốc tế HAS



Bệnh viện duy nhất tại Đông Nam Á  
được CFE công nhận



6 Nguyễn Lương Bằng, Nam Sài Gòn (Phú Mỹ Hưng), Quận 7, TPHCM, Việt Nam  
ĐT: (08) 411 3333, Cấp Cứu: (08) 411 3500, Website: www.fvhospital.com  
VPGD: 236 Lê Thánh Tôn, Quận 1, TP. HCM. ĐT: (08) 827 4113 - Fax: (08) 827 4114

Trang 5/ 2007

Các phương thức lây nhiễm viêm gan siêu vi giữa người bệnh và người lành

	Viêm gan siêu vi A	Viêm gan siêu vi B	Viêm gan siêu vi C
Hôn súc	○	Giải đoạn đầu nhiễm bệnh	○
Thức ăn, điều kiện vệ sinh kém	●	Nếu tiếp xúc phân	○
Quan hệ tình dục	●	Nếu tiếp xúc phân	● Nếu tiếp xúc máu
Dụng cụ nhiễm bẩn, hú chích	●	●	●
Dùng chung vật dụng vệ sinh cá nhân	●	●	●
Đi vệ sinh	●	Nếu tiếp xúc phân	○
Tiếp xúc bình thường	○	●	○
Cách phòng ngừa	Chống ngừa	Chống ngừa	Chưa có chống ngừa
Truyền máu	○	máu nhiễm khuẩn máu không nhiễm khuẩn	máu nhiễm khuẩn máu không nhiễm khuẩn
Thai nghén	○	90% nếu trẻ không chống ngừa	nếu trẻ chống ngừa lúc mới sanh 3-5% nguy cơ lây nhiễm cho trẻ

○ Không lây nhiễm

● Nguy cơ lây nhiễm trong  
vài trường hợp

Viêm gan siêu vi B

## BỆNH VIÊM GAN SIÊU VI B LÀ GÌ?

Bệnh viêm gan siêu vi B (VGSV B) – gọi tắt là viêm gan B – là một bệnh về gan do siêu vi B (VHB hay HBV) gây ra, đôi khi có thể gấp viêm gan B cấp nặng. Bệnh lây nhiễm qua đường tình dục hay do tiếp xúc với máu bị nhiễm bệnh. Siêu vi B tấn công trực tiếp lên gan, có thể gây ra xơ gan, ung thư và trong vài trường hợp dẫn đến tử vong.

Bệnh viêm gan B là bệnh lây nhiễm qua đường tình dục phổ biến nhất và là nguyên nhân gây tử vong nhiều nhất trên thế giới. Thế giới hiện có 2 tỉ người có thể tiếp xúc (nhiễm) với siêu vi này, nghĩa là trong 3 người thì có 1 người bị nhiễm. Hiện tại, đã có tới 350 triệu người bị viêm gan B mạn tính. Mỗi năm, bệnh viêm gan B làm 2 triệu người tử vong. Đây cũng là nguyên nhân gây ung thư cao thứ hai trên thế giới sau thuốc lá. Ở Việt Nam, hơn 15 triệu người đã có tiếp xúc (nhiễm) siêu vi B, qua đường chủ yếu là từ mẹ truyền sang con khi sinh.



### » Siêu vi viêm gan B lây nhiễm như thế nào?

Siêu vi B rất dễ truyền nhiễm – tỷ lệ lây nhiễm gấp 10 lần so với siêu vi C và 100 lần so với siêu vi HIV (AIDS, SIDA). Siêu vi B có khả năng “sống dài” hơn, có thể tồn tại 7 ngày trong không khí, cồn và este không tiêu diệt được. Siêu vi B lây lan khi tiếp xúc máu và những dịch sinh học khác (tinh trùng, các chất dịch âm đạo, sữa mẹ).

Nếu không chủng ngừa, bạn có thể bị nhiễm siêu vi B khi:

- Quan hệ tình dục (qua âm đạo, hậu môn hay miệng, cơ quan sinh dục) với người bị nhiễm
- Dùng chung dụng cụ hút chích (muỗng, ống hút, bông băng,...)
- Vết máu trực tiếp từ người bị nhiễm
- Mang thai và/hoặc trong khi sinh (mẹ truyền sang con lúc mới sinh)
- Dùng chung dụng cụ cá nhân (đồ cạo râu, bàn chải đánh răng, kéo, đồ cắt móng tay, nhíp nhỏ lông, trang sức bấm da, bông tai,...)
- Xâm minh, châm cứu, cắt lở không áp dụng nguyên tắc vô trùng (dụng cụ chỉ sử dụng một lần, hoặc phải được vô trùng bằng máy thanh trùng...)

Siêu vi B không lây nhiễm qua thức ăn, nước uống hay dùng chung nhà tắm.

### Phòng ngừa bệnh viêm gan B bằng cách nào?

Hiện đã có thuốc chủng ngừa an toàn và hữu hiệu trong việc phòng ngừa lây nhiễm viêm gan siêu vi B. Thuốc chủng ngừa viêm gan B đã được sử dụng kể từ năm 1982, được tiêm 3 lần giúp ngăn ngừa lây nhiễm siêu vi B và có thể bảo vệ 90% - 95% người tiêm phòng. Độ tuổi chủng ngừa cũng ảnh hưởng đến hiệu quả của việc tiêm thuốc: dưới 15 tuổi, tỉ lệ thành công 99%; trên 50 tuổi là 60%. Trẻ em cần được chích ngừa viêm gan B càng sớm càng tốt, tốt nhất là cùng lúc với các loại chủng ngừa khác cho trẻ sơ sinh. Việc chủng ngừa viêm gan B cho trẻ ngay sau sinh không hề nguy hiểm. Chủng ngừa giúp hạn chế đáng kể tỷ lệ viêm gan mạn tính, xơ gan và ung thư gan, cũng như các ca tử vong do viêm gan tái cấp.

Nếu bạn bị viêm gan B thì những người sống chung nhà với bạn cần thiết được tầm soát và chủng ngừa. Điều này cũng sẽ giúp mọi người trong gia đình bạn yên tâm hơn.

Trong các tháng sau khi chích ngừa, cần kiểm tra hiệu quả của việc chích ngừa bằng một xét nghiệm máu đơn giản. Nếu việc chích ngừa lần đầu không hiệu quả thì phải chích lại lần 2.

Nếu bạn tình chưa chích ngừa, hoặc bạn không rõ bạn mình có chích ngừa hay chưa, bạn nên dùng dụng cụ tránh thai (bao cao su) để tránh bị lây nhiễm siêu vi B cũng như phòng tránh những bệnh lây nhiễm qua đường tình dục khác.

Bên cạnh trẻ em, các đối tượng sau đây cũng nên chích ngừa:

- Thanh thiếu niên (11-13 tuổi), trước thời kỳ quan hệ tình dục lần đầu
- Cá nhân có hành vi nguy cơ (quan hệ tình dục không bao cao su, quan hệ với nhiều bạn tình, sử dụng chung kim tiêm...)
- Cá nhân công tác trong ngành y tế, chăm sóc sức khỏe

### » Bệnh viêm gan B phát triển như thế nào?

Sau thời gian ủ bệnh kéo dài khoảng 2-6 tháng, người bệnh không cảm thấy có triệu chứng gì, siêu vi B sẽ gây ra viêm gan cấp, người bệnh thường không hay biết. Khoảng 20-40% trường hợp bị nhiễm viêm gan cấp thường kèm theo những triệu chứng tương đối rõ nét như: mệt mỏi, sốt và ớn lạnh, nước tiểu vàng, tiêu phân lỏng, vàng da vàng mắt, đau vùng hông phải có thể lan tỏa đến lưng, đổi khi ngủ ngáy.



Đợt viêm gan cấp kéo dài 8-12 tuần. Trong giai đoạn này, ngay cả khi người bệnh không cảm thấy có triệu chứng gì, lượng siêu vi trong cơ thể cũng rất cao. Siêu vi hiện diện trong máu, tinh trùng, các dịch âm đạo, và cả trong nước bọt. Do đó trong thời kỳ đầu bị nhiễm, bệnh có thể lây qua nụ hôn sâu.

Trong các xét nghiệm máu, Ag HBs (dấu hiệu nhận biết siêu vi) biến mất để nhường chỗ cho kháng thể anti-HBs: sự hiện diện của anti-HBs chứng minh người bị viêm gan B đã khỏi bệnh, cũng là dấu hiệu được miễn nhiễm, thường là vĩnh viễn.

Ngược lại, đối với một số người, siêu vi vẫn còn tồn tại, viêm gan B trở nên mạn tính và ít nhiều hoạt động. Kháng nguyên Ag HBs vẫn còn dương tính và không xuất hiện kháng thể anti-HBs. Do vậy, cần phải kiểm tra huyết thanh từ 6-8 tuần sau giai đoạn đầu của đợt viêm gan cấp.

Tại Việt Nam, đa số các trường hợp bị nhiễm là từ lúc lọt lòng mẹ và tỷ lệ viêm gan mạn tính rất cao, khoảng 90%

### » Triệu chứng của bệnh viêm gan B mạn tính

Đa số trường hợp nhiễm viêm gan B mạn tính thường không cảm thấy dấu hiệu đặc biệt, hoặc chỉ thấy những triệu chứng nhẹ. Một số trường hợp có những dấu hiệu không đặc trưng: mệt mỏi, nôn mửa, đau nhức khớp hoặc cơ khoảng 20-30% có khả năng bị biến chứng ở gan, thậm chí xơ gan. Nguy cơ ung thư gan cao hơn nhiều so với người bình thường. Cũng cần lưu ý là tổn thương gan do siêu vi B có thể nghiêm trọng ngay cả khi người bị bệnh không có triệu chứng gì.

### » Làm thế nào chẩn đoán bệnh viêm gan B mạn tính?

Xét nghiệm máu thường qui có thể tầm soát siêu vi viêm gan B. Một xét nghiệm đặc trưng truy tìm bệnh cho phép xác nhận chẩn đoán viêm gan B. Hơn 50% số người có thể tiếp xúc với siêu vi B không biết mình bị nhiễm.

Nếu bạn không biết mình có bị nhiễm siêu vi viêm gan B hay không, và chưa từng chích ngừa thì cần làm xét nghiệm tầm soát và gặp bác sĩ để được tư vấn.



» Viêm gan B có thuốc đặc trị không?

Ngay khi phát hiện bị viêm gan B, bạn cần tránh các loại thức uống chứa cồn (ruou bia). Với những bệnh nhân nhiễm siêu vi B mạn tính, mục đích của việc điều trị là kiềm hãm sự sinh sôi của siêu vi nhằm hạn chế tác hại đối với gan.

Thuốc “lâm ngù” siêu vi, có tác dụng làm cho siêu vi không hoạt động. Thông qua sinh thiết gan, bác sĩ chuyên khoa sẽ đưa ra kế hoạch điều trị tùy thuộc mức độ tổn thương gan. Tùy từng trường hợp, các bác sĩ có thể áp dụng nhiều phương pháp điều trị.

1/3 số trường hợp nhiễm siêu vi B được chỉ định dùng thuốc Interferon Alpha. Thuốc này có tác dụng kháng siêu vi và kích thích hệ miễn nhiễm.

Gần đây, nhiều loại thuốc khác cũng được sử dụng như thuốc kháng siêu vi - ngăn chặn sự tăng trưởng của siêu vi. Đa số bệnh nhân phải dùng thuốc này trong nhiều năm. Khác với thuốc Interferon, tác dụng phụ của thuốc này thường rất ít nên chất lượng cuộc sống của bệnh nhân sẽ được đảm bảo.

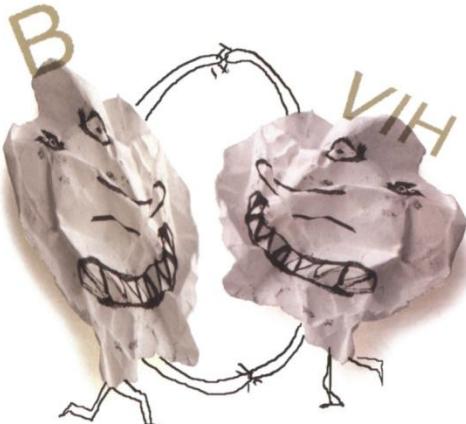


6

» Người bệnh cần làm gì khi nhiễm đồng thời siêu vi B và HIV (AIDS – SIDA)?

Nếu bạn nhiễm HIV, cần phải tầm soát siêu vi B. Việc nhiễm đồng thời siêu vi HIV làm giảm hiệu quả điều trị viêm gan B mạn tính do sự hủy hoại tế bào gan già tăng, khiến việc đáp ứng thuốc kém hơn.

Hiện nay, đã có thuốc tác dụng đến cả hai siêu vi này, nhưng hiệu quả đôi khi bị hạn chế theo thời gian và hiện tượng kháng thuốc.



7

### » Thuốc đặc trị viêm gan B có tác dụng phụ không?

Thuốc Interferon có thể có một số tác dụng phụ đáng kể. Sau khi chích thuốc, người bệnh gặp tình trạng tương tự cúm và sốt, các rối loạn trầm cảm xuất hiện. Do vậy, bệnh nhân cần được theo dõi về mặt tâm lý trước và trong khi điều trị.



Tác dụng phụ của các thuốc khác rất hiếm, có thể gặp tiêu chảy, khô da. Các tác dụng phụ này có thể kiểm soát được nhờ một số biện pháp đơn giản: ăn thức ăn chứa vi khuẩn từ sữa (sữa chua hay lacteol) để ổn định rối loạn đường ruột; dùng kem giữ ẩm để tránh khô da.

### » Bệnh viêm gan B ảnh hưởng như thế nào đến đời sống tinh cảm, tâm lý và xã hội?

Cũng giống như các bệnh lây nhiễm qua đường tình dục khác, bệnh nhân viêm gan B có thể có cảm giác “tội lỗi” khi bị nhiễm siêu vi. Người bệnh cũng có thể gặp những vấn đề trong cuộc sống lâu dài. Ngoài ra, việc lo sợ sẽ truyền bệnh cho người thân cũng có thể dẫn đến thái độ khép kín, hạn chế đời sống vợ chồng hay rối loạn tình dục. Vì thế, cả vợ và chồng cần thiết phải đối thoại với nhau; nếu được, bạn nên đề nghị người bạn đời cùng đến gặp và được tư vấn bởi bác sĩ đang điều trị bệnh cho bạn.

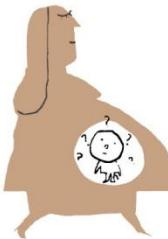
Riêng tại Việt Nam, phương thức lây nhiễm chủ yếu là từ mẹ truyền sang con khi sinh. Các bác sĩ chuyên khoa cũng khuyến cáo các thành viên trong xã hội cần được chủng ngừa.



### » Thai nhi có nguy cơ bị nhiễm viêm gan B từ mẹ không?

Tại Việt Nam, việc tầm soát siêu vi B đã được khuyến cáo đối với tất cả các thai phụ. Nếu người mẹ mang thai bị viêm gan B mạn tính, em bé được chăm sóc cẩn thận trong vòng 24 giờ sau khi sinh. Trước hết, bé sẽ được chích một liều huyết thanh miễn dịch chống siêu vi B (HBIG), và một liều chủng ngừa siêu vi B, (một tháng sau chích thêm một liều chủng ngừa, có thể kết hợp hoặc không kết hợp với một liều huyết thanh nữa). Đồng thời, bác sĩ chuyên khoa sẽ theo dõi đều đặn tình trạng bệnh viêm gan B trước và sau sinh của người mẹ để có kế hoạch điều trị đúng đắn. Như vậy, các bà mẹ mang thai phát hiện bị viêm gan B không nên quá lo lắng về nguy cơ lây nhiễm cho bé.

Việc lây nhiễm xảy ra trong lúc sanh, nếu em bé không được tiêm chủng kịp thời nguy cơ bị viêm gan B mạn tính sẽ là 90% và có thể trong nhiều năm về sau dẫn tới xơ gan và ung thư gan.



Nous remercions la Société coopérative médicale de Beaulieu pour son soutien financier.